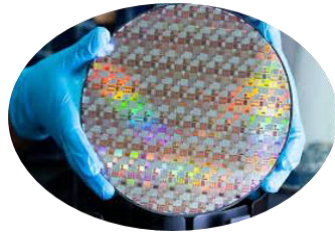

5.	Materiály a procesy: Tenké vrstvy a souvislosti s polovodičovou technologií (17)	
Cílová skupina	Žáci a/nebo učitelé	
Věk žáků	16–18	
Doba trvání	60–120 minut	
Úvod	Pouhým pozorováním barvy tenké vrstvy se naučíte odhadovat její tloušťku v řádu stovek nanometrů.	
Potřebný materiál a náradí	• 5 waferů s pruhy SiO₂: 100 nm – 500 nm (od tmavě modré po červenou) • 1 čistý wafer (pro experiment s vodou) • 1 wafer se strukturami (jako příklad skutečných čipů) • Odstředivá sušička (spin dryer) • láhev s vodou • malá nádoba na zachycení vody ze sušičky • prodlužovací kabel (volitelný, ale ve třídě užitečný)	
Postup	Jak to funguje? Přenosnou odstředivou sušičku lze použít jako alternativu k odstředivému nanášeci (spin coateru). Když se nanese voda, rozprostře se po waferu, a když je odstředována ven, objeví se prstence různých barev. Pojďme to vyzkoušet! 1. Podívejte se na experiment s vodou 2. Podívejte se na wafer se SiO₂ (1 wafer na tým) Odkud pocházejí barvy? 3. Vypočítejte tloušťku vrstvy Použijte rovnici pro konstruktivní interferenci ($d = \lambda/2n$, modrý pruh: $\lambda = 400 \text{ nm}$, $n \text{ skla} = 1,5 \rightarrow d = 133 \text{ nm}$) 4. Podívejte se na naměřené spektrum Skutečná tloušťka: 100 nm	
Přemýšlejte jako inženýr	Otázky podporující zvědavost a hlubší pochopení tématu • Mohlo by dojít k chybné interpretaci? Podívejte se na své vlasy: lidské oko dokáže rozlišit asi 50 μm, ale pomocí interferencí lze určit až 500krát tenčí vrstvy. Podobně jako u duhy se však barvy opakují, takže tloušťka může být 100 nm, 200 nm, 300 nm ... • Jaké příklady znáte z každodenního života? Např. olejový film na vodě • Které vrstvy by nebylo možné takto změřit? Např. kov	
Bonusové nápady	• Co dělá tuto analytickou metodu tak atraktivní? Není potřeba příprava vzorku ani vakuové prostředí • Podívejte se na povrch waferu: pocházejí duhové barvy na waferu ze stejného jevu? Ne úplně – za barevné efekty na povrchu čipů jsou typicky zodpovědné mřížky (gratings)	
Dokumentace	počet účastníků; fotografie experimentu (se souhlasem účastníků)	